

DOMOVINA

Oglaš:

Za 1 mm x 60 inčratnega stolpiča mali 80 vinarjev, uradni 1-20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K. Večkratno objave popust.

Izhaja ob ponedeljkih, sredah in petkih.

Upravišтво „Domovina“ v Ljubljani, Sodna ulica 6. Uredništvo „Domovina“, Miklošičeva c. 13, Tel. 72.

Naročnina:

Za cele „Domovina“ (trikrat na teden) mesečno 3 K, četrletno 9 K, polletno 18 K, celoletno 36 K. Poškova številka mesečno 1 K, četrletno 3 K, polletno 6 K, celoletno 12 K.

„Prijetelj“ kmeta.

Iz Stražišča pri Kranju smo prejeli:

Nedavno smo čitali v «Večernem listu» več novic, med temi tudi nezaupnico, ki so jo podali sitarji na občnem zboru sitarske in žimarske zadruga članu načelstva gosp. župniku Alojziju Šarcu ter načelniku župnemu upravitelju pri Sv. Joštu gosp. Jožefu Anžiču, sedanjemu župniku v Skočjanu pri Mokronogu. Vzrok tega je bil, da so se našle vsled zahtevane revizije sitarjev pri omenjeni zadrugi velikanske nerednosti in potvorbe v knjigovodstvu. Že več let sta zgoraj omenjena župnika vodila sitarsko zadrugo popolnoma samostojno, včlanila sta jo tudi na svojo pest, pri sedaj propadli zadrugi centrali v Ljubljani. Med vojno sta delala z rajnim Travnom in s Kranjskim Rajketom raznovrstne kupčije, katere se pa niso obnesle po njih želji, zato sta morala po smrti Travnovi šteti gospoda težke tisočake. Da se pa ta zguba vsaj deloma pokrije, se je v sitarski zadrugi vknjižilo med izdatke za živila 80.000 kron (reci osemdesettisoč), katerih živil revni sitarji, ki so med vojno mnogo trpeli, nikdar videli niso. Pri Šmarski hranilnici, katere načelnik je župnik Šarec, je bilo tudi naloženo več tisoč denarja sitarske in žimarske zadruga pod raznimi imeni kot Suhadolnik, Sitar itd., katerih imen sploh pri nas ni ter sta za to manipulacijo vedela sama gosp. župnika, ne pa niti en član zadruga. Ker sta kupčevala tudi z manufakturo, čevlji, podplati, sukancem, nogavicami itd., je gosp. župnik Jožef Anžič poslal ponoči po organistu v župnišče tri zaboje takega blaga, ki je par let ležal v župnišču in se deloma tudi rabil. Prišli so pa temu na sled farovski posli in ker je bila zadeva nevarna, je pisal gosp. župnik Anžič svojemu prijatelju župniku Šarcu pismo, v katerem mu sporoča, da za skrito blago vedo že farovski posli, ter da se isto mora od polnoči do ene ure, ko vsi hlapci in dekletke spijo, spraviti na varno do organista, nakar bo že on spravil blago na varno. Vršiti se pa mora prevoz zabojev tiho in mirno, da nikdo ne bode čul. Blago bi organist spravil začasno v svojo klet, sčas-

ma bi ga spravil župnik Anžič k Sv. Joštu, tako se je izjavil organist in je tudi imel nalog od g. Anžiča. Toda zajec jim je pot pretekel, — sitarji so bili o tem pravočasno obveščeni. Revizija je pa pokazala, da je blago sitarjev in ti trije zaboji blaga so se pripeljali iz župnišča v sitarsko zadrugo slavnostno opoldne z dvema konjema s spremljevanjem in ukanjem sitarjev, na združnem posloplju je visela ta dan vsled zmage velika trobojnica. Gospoda župnika sta se morala zagovarjati pred duhovnem sodiščem v župnišču. Seveda je stvar morala tudi v cerkev. Župnik Šarec se je opravičeval na prižnici, da je on popolnoma nedolžen, vsega so krivi sami hujskači. Obljubil je vsakomur, ki mu dokaže kako nepravilnost ali škodo, povrniti vse stotero in da vsem sovražnikom odpušča. Takoj se oglašil sin bivšega posestnika, gostac in mlinarski delavec Ivan Kunstelj ter pisal župniku, da sicer ne mara, da bi mu stotero povrnil njegovo škodo, ampak naj mu proda vsaj eno parcelo za isto ceno, kakor jo je kupil od njegovega očeta. Župnik je namreč kupil od njegovega očeta, ki je bil vinjen, vse posestvo z vsem premičnim in nepremičnim premoženjem. Pognal je družino po svetu s trebuhom za kruhom. Posestnik Lovro Kunstelj, ki je prodal posestvo župniku, je umrl iz obupnosti v hiralnici kot umobolen, njegova hči pa se je potikala po svetu, namesto da bi ostala doma na očetovem posestvu, je izgubila svoje mlado življenje v valovih reke, tako ima župnik na vesti dve smrti.

Na to pismo, kakor tudi na osebno zahtevo, da naj izpolni dano obljubo na svetem kraju, pa ubogi Kunstelj še ni dobil naprošene parcele in jo tudi nikoli dobil ne bo. Po vasi se širi govorica, da je v Stražišču še mnogo takih, ki bodo župnika potipali za jezike in za stotero povrnitev. Župnik Šarec se je bahal po prižnici, koliko je izdal iz svojega, ko je cerkev in župnišče popravil. Z računi na dan pred ljudstvo in ne samo pred cerkevne ključarje, ki ne znajo ne pisati ne brati. Koliko je župnik dal iz svojega za popravila, je razvidno iz tega, da mu je napravil mizar pred petimi leti 16 oken za župnišče in mu jih je računil po 64 kron, župnik pa jih je v Ljubljano letos prodal, kakor se je

sam izrazil po 2000 kron. Kje, kdaj in pod katero številko je vknjižen dobiček 30.976 kron — med cerkvenimi računi? Okna so last faranov in jih zahtevajo nazaj v župnišče. Enako je z občinskim gospodarstvom. Med vojno je odločeval in še danes odločuje v občini Šarec. Koliko so nekateri ljudje pretrpeli med vojno zaradi podpor in aprovizacija ni mogoče popisati. Njegovi petolizniki so imeli vsega v izobilju, toda revež je bil, kdor mu ni bil všeč. Tu je bila vsaka prošnja odveč. Vsegamogočni župnik je prošnjo odbil, gospod tajnik je zapisal in oče župan je pokimal in če ni bilo drugače, je posegla vmes še gospa županja in sosedna Bandelica in stvar je bila rešena. Gorje človeku, kdor se tem bogovom ni vklonil. Ob tej priliki naj opomnimo župana, kako je razdeljeval raznovrstne podpore, zlasti usnje, ker ga nekateri sploh nič dobili niso. Gospa županja se je že večkrat izrazila, da našemu fantku, to je tajniku, ni treba opravljati občinskih poslov, ker on je že preskrbljen in ima dosti denarja. Ali je morda občinsko tajništvo tako dobro, da toliko nese. Da so gospodarili res vzorno, nam kaže še naslednji slučaj: Leta 1903 je bil na javni dražbi v Kranju oddan tukajšnji občinski lov potom javne dražbe v najem. Akoravno so vse sosedne občine oddale vsakih pet let love na javno dražbo, ker so cene loviščem vsako leto rastle, in so s tem pridobile veliko premoženje svojim občinam, sta naš župnik in župan brez vsakega razpisa in zadnjikrat celo protipostavno podaljšala lov za slepo ceno večkratnemu milijonarju. Šele lansko leto je dodal ta milijonar na pritožbo in pritisk neke tukajšnje organizacije še 3000 kron, dočim mu je ostal lov še za staro ceno. Občinski lov je eden najlepših v kranjskem okraju, dočim so sosednji lovi, ki so manjši, dosegli vsoto letnih 6000 kron in še več, stane naš lov še vedno samo par sto kron. Tako ima občina v zadnjih desetih letih 50.000 kron škode po zaslugi župana in župnika. Koliko bi se bilo dalo napraviti v občini s tem denarjem in koliko revežev bi se bilo lahko s tem podprlo. Revežev je vse polno v občini, pa se živ krst ne zmeni zanje, milijonarju se pa darujejo težki tisočaki, da župnik obira debele zajce in srne, ki mu jih poklanja mili-

jonar-najemnik lova. Župnik je tudi vzrok, da še nimamo električne razsvetljave. Toliko časa je jecljal in podpihoval kmete, da sedaj še drogov za napeljavo nimamo, strašil je z velikansko draginjo toliko časa, da smo zamudili ugodne prilike za napeljavo električnega toka. Tudi pri krajnem šolskem svetu ima župnik prvo in zadnjo besedo, kar je pokazal, ker svojim kimavcem ni dovolil, da bi glasovali za domačina učitelja, ki je bil edini moški prosilec, ampak je dal v terno same učiteljice tujke. V tej lepi družbi se nahaja tudi predsednik krajnega šolskega sveta, ki se obnaša kakor največji zarobljenec v zadnji gorski vasi. Skrajni čas je, da se v tem oziru enkrat očisti naša občinska uprava. Ljudje, ki jo imajo sedaj v rokah, to so zgoraj naštetih, ne spadajo na taka mesta. Kdor je svoječasn s tako vneto podpisoval zaupnice veleizdajalcu dr. Šusteršiču in se do zadnjega navduševal za njega, na tihem pa si želi istih časov, ta ne spada med poštene Jugoslovane. Zato vam svetujemo, da greste za svojim voditeljem Šusteršičem, s seboj pa vzemite še osale svoje privržence, ne pozabite pa fantka in županja, Bandelco vam damo za nameček!

Župniku Šarcu pa povemo, da še niso pozabljene in posušene solze bednega ljudstva med vojno, niso pozabile še žene in matere, ki so imele svojce na bojiščih, da so doma otroci od lakote jokali. Ni še pozabljeno, da je morala nevedna in uboga kmetica oddati zadnjo kravico iz hleva, ki jo je zaplenil mogočni Arnež iz Gor. Save. Ni še pozabljeno, da je morala uboga dekla dati zadnji vinar, ki si ga je od ust odtrgala, za vojno posojilo vsled klerikalnih priganjačev. Medtem je bilo v šmarskem župnišču vedno vsega v izobilju, in sicer v takih množinah, da v župnišču še prostora ni bilo. Župnik Šarec je napravil skladišče za žito v cerkvi, da ga mu je stražil sv. Martin. Največja zaloga žita je bila na oboku velikega altara in v orglah. Ubogi kmetič je moral oddati zahtevano množino žita, a župnikovo žito je bilo nedotakljivo, ker je bilo v cerkvi. To so dejstva, ki jih ni mogoče utajiti in ki dovolj glasno pozivljejo župnika Šarca in njegove prijatelje, da naj se umaknejo in bežijo pred obsodbo, ki jo bo nekoč izreklo ljudstvo!

Minister Korošec — načelnik klerikalne stranke — je izdal zakon, da ima žena lahko dva živa moža. — Čuki so v Kamniku vrgli ob tla križ. — Odborniki „Katoliške tiskarne“, ki so sami duhovniki, so prekrstili svojo tiskarno v „Jugoslovansko“, ker se sramujejo katoliškega imena. Zato je duhovščina snela tudi pri Katoliški bukvarni naslov: „Katoliški.“ — Klerikalci so prekrstili „Katoliška izobraževalna društva“ tako, da so zavrgli ime katoliški. — V Beogradu in v Zagrebu se oblačita dr. Korošec in dr. Smodej navadno gosposko, ker se očitno sramujeta „katoliške“ duhovske obleke. — Tako gre vera po farjih „dol“, namesto, da bi šla „gor“.

Bera je danes za kmeta dražja kot vsi davki in vsa druga bremena. — Duhovni kriče, da plačujemo za šolstvo milijone, za duhovnike pa le dva miliona. Naj prodajo farovške in škofovske grunte, odstopijo naj prostovolno od bere in maše; maše, pogrebe in poroke naj opravljajo brezplačno, pa jim bomo lahko dali desetkrat toliko, kolikor veljajo vse šole in vsi učitelji. — Bera je danes najdražja stvar za kmeta.

Vehovec pred občnim zborom kmetijske podružnice-pobegnili!

V Žužemberku obstoji podružnica naše kmetijske družbe, ter je nje načelnik kajpada znani Vehovec, zato je bilo tudi njeno delovanje, da je bilo joj! Leta in leta ni bilo nobene občne zbor. Vehovcu je za dostovalo, da je nosil čast načelnika in da je bil in je še celo družbin odbornik. Gospodi v Ljubljani čestitamo, da sedi v taki družbi! Letos je bilo treba za glavni družbin zbor voliti delegate. Toda Vehovec se ni zganil. Zato je predpisano število podružničnih udov zahtevalo od načelnika s posebno vlogo, da skliče občni zbor.

Vehovec je bil nesramen dovolj, da tudi na to vlogo ni reagiral. Udje so se obrnili za odpomoč na Kmetijsko družbo in glavarstvo. Po mesec trajajočem boju je bil Vehovec končno prisiljen sklicati občni zbor. Toda ta prijatelj kmeta, ta kmet — sam, je razpisal zbor na delavnik, ponedeljek 15. t. m. ob pol 4. uri popoldne, ko iz tako prostranega teritorija ljudje težko pridejo. Kmetje si bodo to Vehovčevu ljubeznivost prav dobro zapomnili. To se pravi kmetu iti na roko? Ampak Vehovec je sicer imel pogum občni zbor onemogočevati, ni pa imel poguma priti nanj, marveč je dan pred zborom — pobegnili in pustil za seboj pismo, v katerem piše, da bo poskusil priti v

zasedeno ozemlje, kar ljudje tako komentirajo, da se tam sestane z izdajalcem dr. Šusteršičem.

Občni zbor je nato vodil g. Jakob Dereani, ki je sicer pristaš klerikalne stranke, ki mu pa radi priznamo strogo objektivnost in poštenost, vsled česar uživa tudi vesplošno spoštovanje in zaupanje. Od navzočih je bilo naprednih kmetov preogromna večina. Znani „resnicoljub“ dekan Gnidovec je poskušal na vsak način zborovanje onemogočiti. Ko je videl, da je stvar brezupna, je „v znak protesta“ s svojimi zapustil zborovališče. Nato se je vršila volitev delegatov za družbin občni zbor ter sta bila izvoljena dva naša delegata. Klerikalcev je do 30 udov, pa se jih je občnega zbora udeležilo morda le pet, kar je značilno. Tudi ni nič pomagalo, da je par dni prej lazil po okraju dr. Marko Natlačen. Ker se mu pred sodiščem ni posrečilo oprati zamorca, misli, da bo to šlo na kak drug način. Bil je tudi v Hinjah, pa je povsod slabo opravil. Pri nas agitirajo preprosti ljudje iz ljudstva, Kmečka zveza pa pošilja doktorje in župnike.

V nedeljo smo imeli pridigo šentjanskega župnika Bajca, ki je vzbujala veselost; pridobila ni ne-le nikogar, marveč obratno, koristila je naši stvari. To pridigo bomo prijavili v „Domovini“, da bo ja dosegla svoj učinek, ki pa bo pravo nasprotje tega, kar sta Gnidovec in Bajec hotela.

V konstituenti se rešujejo le velika politična in državniška vprašanja. Reševali jih bodo z uspehom le najbolj izvežbani in izobraženi politiki. Moti se, kdor misli da bodo kaj dosegli za volilce ljudje, ki so sicer morda poštene in dobri, katerih politika se pa še v domači občini ni obnesla.

Dopisi.

Šmartno pri Litiji. „Kar vam mi ukazemo, to morate vi storiti.“ Tako se je slišalo v nedeljo 15. t. m. v naši farni cerkvi s prižnice. To da misliti! — Gospodje, leta 1914 vam je slovensko ljudstvo sledila, ko ste ukazali, da mora biti za vojno. Možje in fantje so res šli, vi ste pa ostali doma. Pozneje ste ukazovali: „Molite za zmago avstrijskega orožja“. Ljudstvo vas je v svoji lahkomišelnosti ubogalo, a uslišano ni bilo. Zakaj ne? Bog je pravičen in vojna je izpadla drugače, kakor so zahtevali njegovi zemeljski namestniki. Poraženi so bili oni, za katere ste vi upirali procesije, verni slovenski narod pa je razkosan na tri dele. Žalostno zadnje dejanje se je vršilo pretekli dne v Santi Margheriti. Ali niso tega krivi oni, ki so hujskali na vojno? Ob priliki raznih dvomljivih avstrijskih zmag ste ukazali, naj pojo cerkveni zvonovi slavo avstrijskim tolovajstvom, a božja previdnost je v svoji pravičnosti odločila tako, da so ti zvonovi oskrunjeni in zgodilo se je, da so morali utihniti na korist tistih, katerim so peli slavo... Leta 1911. ste ukazala, naj ljudstvo voli katoliške moše v dunajski državni zbor. Ljudstvo vas je ubogalo, katoliški mošeje pa so dobili v roke moč, katere posledica je bila sramotni shod 4. julija 1914. v „Unio-

nu“ v Ljubljani, kjer je padla kocka svetovne vojne, kar je že danes dokazano. Sedaj zopet ukazujete. Težko je uganiti, kaj se skriva za temi vašimi ukazi, le eno je gotovo: Zopet nesreča nas vseh. Vaša primera ni bila na mestu, ko ste se na prižnici poslužili Kristusovih besed: „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje“. Vas ne bo nihče zaničeval, dokler se boste držali ukaza Kristusovega: Pojdite in učite vse narode“. Vi pa mislite, da vam je naročeno: „Pojdite in ukazujte vsem narodom“. Tu je vaša zmeta! Narodi so pa v svojem jedru zdravi, zato se bodo prej ali slej otrsli vsiljivcev, ki si domišljujejo, da so zato tu, da *ukazujejo*. — Še nekaj! V imenovani pridigi se je očitalo svojcem onih mož ali mladeničev, ki so na ukaz stradali, trpeli in umirali na vojni, kako so jim duhovniki sestavljali prošnje za podpore. Rdečica sramu in jeze mora oblitati poštenega človeka, ko sliši kaj takega. Biti bi moral že popoln človeški izvržek, kateri bi se upal komu očitati dobrote, ki mu jih je storil. Ali so se sestavljale prošnje zato, ker se je že v naprej računalo s tem, da se bo enkrat terjalo plačilo v obliki volilnih glasov? Sram vas bodi! Žal nam je, da moramo pribiti, da je to storil katoliški duhovnik na prižnici. „Moja hiša je hiša molitve, vi pa ste jo storili jama razbojnikov“.

Iz Križa nad Jesenicami. Komedijo smo imeli v nedeljo v farovžu. Župnik nas je sklical in nam prepovedal s svojo glavo misliti. Kar ostrmeli smo nad njegovo oblastnostjo. V politiki smo vendar samostojni in ne farovski otroci. Mi bomo volili, kogar mi hočemo, gotovo pa ne bomo volili farovške gospode. Kmet voli kmeta, farovž pa kogar hoče. Farovž bi rad videl, da bodi kmet za vse večne čase od vseh stanov odvisen. O, pa ne bo, akoravno pravite, da smo neumni „pavri“. 28. t. m. vam pokažemo, da smo zreli. V vojski ste nas izučili. Spoznali smo vašo skrb za nas. Zato pa: Župnik, brigaj se za cerkev in farovž, mi, kmetje pa se bomo brigali sami zase.

Iz Zapotoka pri Sodražici. Tudi pri nas se je začelo gibanje proti SLS. Ne damo se več loviti na limanice g. Skulja. Obetal nam je mnogo na shodih, on je že bil deželni poslanec in kaj nam je napravil koristnega? Nič! Kadar nas rabi, smo dobri. Zastonj hođi g. kaplan od hiše do hiše ter drugi črnosukneži, lahko si g. župnik zlomi še drugo nogo v agitaciji, vse bo zaman. Kdor dosti obeta, malo da! Nasprotno nam je JDS. napravila velike koristi, le zasluga JDS. je, da smo dobili postajališče v Zlebišču, drugače bi hodili še vedno v Ortnek. Pečamo se pri nas tudi največ s krošnjarstvom ter obrtom lesnih izdelkov. Ker pa zastopa samo JDS. obrtništvo, zato volimo vsi brez izjeme dne 28. t. m. jugoslovansko demokratsko stranko, ker le ona ima obrtnike v kandidatni listi.

Iz Lok pri Mozirju nam piše slovenski kmet. Lansko leto, ko sem bil še pristaš kmečke zveze, sem bil navzoč, ko je zvezin tajnik Ivan Močnik, ovadil v imenu Kmečke zveze uglednega trgovca češ, da on daje kmetom žito v zamenjavo za jabolka. Seve je ta možakar pri politični ekpozituri pošteno pogorel, ker je zvedel, da je prosta trgovina in da so kmeti bili celo na dobrem. Ko je trgovec v jeseni prevzel jabolka, so bila vredna 4 krone in pozneje so dobili kmetje pšenico celo spomladi, ko je bila cena K 10.— in koruza po K 7.— kilogram. Toraj je prišla pšenica in koruza kmetom dobrodošla in jabolka bi bila že polovico zgnila. Tako deluje v imenu Kmečke zveze glavni agitator in hujskač tajnik Kmečke zveze seve proti kmetom. Kmetje, zapomnite si, kakšne pristaše in prijatelje imate na svoji strani, kako vam dobro želijo, kaj ne? Za to je na razpolago veliko prič in vsi ubogi delavci in kmetje, katerim se letos ni ta želja zamenjave žita in jabolk izpeljala, se zahvalite vašemu pristašu Kmečke zveze v Lokah pri Mozirju. In ta človek napada v klerikalnih listih poštene ljudi.

Bivši pristaš kmečke zveze.

Iz Novega mesta. Up in nada novomeških tercijalk, klerikalni veleorganizator, prosluli pater Pavel mora zapustiti že ta petek Novo mesto. Premeščen je v Nazaret na Stajersko, da se poboljša in ohladi v bli-

žini Solčavskih planin. Srečno pot! Upamo, da nikoli več ne vidimo na Dolenjskem te zgage! Okoli deset let je trajalo njegovo jezuitsko delovanje v Novem mestu in okolici. Organiziral je dijake, Orle, tercijalke, dekline, ustanovil v samostanu dijaški konvikt in knjižnico za svoje pripadnike, govoril sladko in lepo v zasebnih famulijah, na prižnicah, na shodih, na romanjih, pri vseh večjih cerkvenih slavnostih, povsod, povsod o sami politiki. Ker ni imel sreče pri moških, se je spravil nad ženske in te je naravnost fasciniral, očaral. Vse zaljubljene in začarane so potem po njegovem „navodilu“ spreobračale doma svoje neverne moše. Sam se je pobahal, da ima v slučaju občinskih volitev z žensko volilno pravico nad 20.000 žensk na svoji strani, ki čakajo le na njegov migljaj! Stare gospe, pobožne ženske so pozabile v testamentu ob njegovem milem glasu in prošnji na svoje drage in volile velike vsote za cele hiše za njegov tretji red. Zbiral je okoli sebe novomeške klerikalne politike dr. Česnika, dr. Fischingerja, Budno itd. in jim dajal navodila. Da pridobi tudi mlada, nerazsodna dijaška srca za svojo črno politiko, je priredil del samostana za dijaški konvikt, kjer je imel gimn. dijake pod svojim vplivom. Sedaj mu je pa odklenalo! Ravno ti dijaki so ga naznanili zaradi stvari, o katerih tukaj neradi govorimo. Morali so biti že težki očitki, da so ga kar čez noč kazensko premestili na samotni samostan v Nazaret. Ko je pa enkrat uvidel, da je tu izgubil igro, se hoče pred odhodom še maščevati nad nedolžnimi dijaki. Strogo je naročil svojim zaslepljenim tercijalkam, da naj ne dajo sedaj niti kionce več za uboge dijake. To je klerikalna čednost! Seveda so poslali klerikalci veliko deputacijo v Ljubljano, prosit, da še ostane, a pomagalo ne bo nič. Že ravnateljstvo tukajšnje gimnazije in pa tudi priljubljeni gospod gvardijan samostana ne bosta dopustila, da bi se še kdaj sem povrnili ta klerikalni petelin in hujskač! —

Iz Jesenic. Dne 15. t. m. je sklical g. Franchetti obrtnike jeseniške občine na volilni pogovor v gostilno Humer. Odziv je bil nad vse pričakovane mnogobrojen. S pošteno in odkrito besedo je utemeljeval gosp. Franchetti svojo kandidaturo v JDS. stranki, in obrtniki so mu izrekli zaupanje ter bodo vsi volili listo JDS. stranke. Moža-poštenjaka hočejo imeti za svojega zastopnika, ki bo v družbi z zmožnimi in delavnimi našinci lahko veliko dosegel za naše obrtnike.

Iz Jesenic. Da se pokažejo naši nar. socialisti v pravi luči, so predlagali Ravnika Jožeta za kandidata. Prosim Vas, ni še dolgo od tedaj, ko je »ušel« komunistom in je s svojim osebnim podpisanim protestom branil fanatičnega Nemca Kleina, pred kolegi narod. socialisti. Da, sedaj je Ravnik Joža drugi na kandid. listi. Ga toplo priporočamo. Le vkup, le vkup, uboga gmajna.

Kdor je po klerikalnem nasvetu kupil vojno posojilo, naj ga izterja pri klerikalni stranki, ki je ljudstvo gnala v podpis in izgubo.

Tudi politiki velja izrek: „Če slepec slepca vodi, oba v jamo padeta.“

Obrtniki! Danes leži usoda Vašega stanu samo v Vaših rokah! Ako Vi hočete, imate lahko v parlamentu tri zastopnike svojega stanu. Demokratje Franchetti, Rebek in Mchorič so Vaši najboljši, najsposobnejši možje, ki so edini kandidati med Slovenci, da lahko z uspehom zastopajo Vaš stan. Velika demokratska stranka, raztezajoča se od Triglava do Bitolja, edina more jamčiti, da bo beseda Vaših poslancev kaj zalegla. Ne zamudite prilike, ki se Vam danes nudi, da ne boste tarnali v bodoče. Obrtnik, ki ima pamet v glavi, more voliti le demokrata. Na delo obrtniki! Agitirajte od moža do moža za demokrate, da bo zmaga Vaša!

svojo dolžnost. Odločno in možato daje v kabinetu duška razpoloženju naroda, graja napake, opozarja na dolžnosti države napram neodrešenemu narodu, Zaveda se pogubnosti one politike, ki v momentu narodne nesreče trga še edino nado za našo bodočnost — nacionalno solidarnost. Pride odločilni moment in ima korajžjo reči: V imenu onega dela našega naroda, ki trpi v neizrečni muki ne morem reči da. Briga se za vse, kar je v neposredni zvezi z interesi neodrešene domovine, ki baš pri tej priliki potrebuje na večje pažnje svobodne matere domovine. — Drugi minister se odpelje na predvečer historičnih dni na strankarsko agitacijo. Domovina ga kliče k dolžnosti. Predsednik kabineta mu pošilja brzojavke, da naj se vrne, ker je treba reči moško besedo. Ministru pa je posel volilne agitacije nad vsemi dolžnostmi. Veselo potuje naprej po vinskih goricah in računa, kako spretno se je izognil odgovornosti ter jo odvalil na Srbe, Hrvate in slovenske demokrate. Ko pa pride nov telegram, ki zahteva od njega takojšnji povratek ali pismeno jasno besedo, odgovarja: „ne pridem, ne rečem pa tudi ne da ne ne. Ter pristavi: kaj pa s klerikalnimi poverjeniki v Splitu in Sarajevu?“ Ali razume g. Vesnić ta migljaj? Ali je jasno ministrskemu svetu, da veže dr. Korošec svoj pristanek na izročitev neodrešenih krajev Italiji na pogoj, da

dobi njegova stranka dva nova poverjenika? — Dva ministra, dva značaja; dve stranki, dve morali. Ali smo vredni, da nas svet spoštuje?

* Le z rokavicami! Neki Lesar, avstriski agitator iz Liesingaua pri Dunaju je prišel na mariborsko kolodvorsko pošto, kjer je po končanem opravlilu začel pripovedovati uradnici, da bo tudi v Mariboru kmalu plebiscit — 'von Spielfeld bis Cilli kommt es bestimtm zu einem Plebiszit.' Službujoči uradnik je dal predrznega Nemca aretovati, ampak oblasti so nevarnega hujšaka proti položitvi 21.000 K kavcije takoj izpustile!

* Beguncem. Ker traja rok za kreditiranje vozarine le do konca t. l. in je sedanje poslovanje vidiranja potnih listin zelo dolgotrajno, se pozivljajo oni begunci, ki se mislijo vrniti do konca leta, da se javijo takoj zaradi propustnice pri politični oblasti svojega bivališča (v Ljubljani, policijsko ravnateljstvo), ki jim izda propustnico. Oblasti, ki izdajo propustnice, vpošljejo le-te s k u p n o o podpisnemu uradu, ki bo ukrenil potrebno glede pravočasnega vidiranja od strani italijanske delegacije. Časopisi v Sloveniji se napro-

šajo, da to notico ponatisnejo. — »Urad za zaščito beguncev«.

* Lekarna v Spodnji Šiški. Mag. pharm. Ciril Gartus, vodja lekarnice občje javne bolnice v Ljubljani, je predložil ustanovitev nove javne lekarnice v Ljubljani in sicer v Spodnji Šiški s stojiščem na Celovski cesti.

* Zdravstveno stanje v Ljubljani. V dobi od 7. do 13. novembra je v Ljubljani umrlo 25 oseb, narodilo pa se je 22 otrok. Za grižo je v tem času obolelo 5 oseb.

Nainovejše. V znamenju sporazuma.

Gorica, 18. novembra. Snoči je imelo tukajšnje »Glasbeno in pevsko društvo« v dvorani hotela Central svoj koncert. Dvorana je bila nabito polna. Ravno ko je med koncertom imel nastopiti moški zbor, je ob vratih, ki vodijo v vestibul, pred dvorano z močno detonacijo eksplodirala bomba, ki jo je vrgla neprijateljska roka najbrže s ceste. Vse šipe v dvorani in v bližini so bile razbite. Zračni pritisk je dvignil vhodna vrata. Vsled eksplozije je nastala med publiko velika panika. K sreči ni ni-

ti panika, niti eksplozija zahtevala človeških žrtev. Ko se je dvorana izpraznila, je moški zbor kot zadnji odhajal iz dvorane na cesto, pevaje himno »Hej Slovani«. Na cesti pred dvorano je bilo zbranih mnogo Italijanov in italijanskih vojakov. Davi so se pri vходу v dvorano našle še štiri ročne granate, ki pa niso eksplodirale. Vidi se, da je bil ta atentat, ki bi bil lahko imel strašne posledice, sistematično pripravljen.

Italija ne namerava izprazniti nam pripadajočega ozemlja.

Rim, 18. novembra. (Izv.) Ministrski predsednik Giolitti je na včerajšnji seji zbornice izjavil, da podrožje, ki po rapalski pogodbi pripada Jugoslaviji, še tri mesece ne bo izpraznjeno. Do tedaj bo imela jugoslovanska konstituenta dovolj časa, da ratificira pogodbo.

Rim, 18. novembra. (Izvirno). Pri razpravljanju socijalističnega predloga o notranji politiki je stavil ministrski predsednik Giolitti vprašanje zaupnice. Socijalistični predlog je bil odklonjen z 202 proti 83 glasovom. Triindvajset poslancev se je vzdržalo glasovanja. Giolitti je s tem dobil precej znatno zaupnico.

Listek.

Vodiški čudeži.

Dalje.

III.

Romanje v Vodice.

Ko so slišali, da res je, kar ženice govore, so se dvignile proces'je in v Vodice se vale.

Sam škof z njimi skupaj hodi, in vsi korarji so z njimi — „Naj brezverce vzame zlodi“, moli pater Ibrahim.

Mežnarji in ministrantje gledat čudeže gredo, z njim vsi Marijini fantje, pesmi romarske pojo.

Vse tercijalke in device, kar vsa fara jih ima, vse hitijo zdaj v Vodice, da Johanci čast se dá.

Zraven vse Marijine hčere, čuki in marinarji, polni svete žive vere, vse v Vodice zdaj hiti.

Zupniki in vsi prelati in občinski vse možje, vsi berači in bogati, vse, kar leze in kar gre.

Zraven gredo vsi župani, z njimi tretjeredniki, red pa delajo kaplani, da se kdo ne zaduši.

Starodavne svete speve, poje tisoče glasov: „Glej pri tebi vboge reve, usmili se nas grešnikov.“

Tak se množica preriva, okrog župnišča se drvi, notri pa svetnica živa — svete čudeže deli.

IV.

Novi čudeži.

Naše dobro verno ljudstvo ima neskaženo čustvo, je še nepokvarjeno, za nebesa ustvarjeno.

In gorje, kdor ne veruje, kar na prižnicah se čuje, kdor pa čita še kak list, to je že cel ateist.

Časopisi klerikalni so le sveti in moralni, v njih resnico čisto imaš in vse drugo — to je laž.

Srečna vas je vas Vodice, tja hitijo vse ženice, dan na dan od vseh strani, tja hitijo romarji.

Vsi jo prosijo pomoči, ona pa tako odloči: „Vsak naj grehov se skesa in za svete maše da.“

So ljudje se pokorili, svoje žepe izpraznili, župnik spravil je denar, ker je grešnikom na kvar.

„Kaj vse druge so svetnice“ (tako pravijo ženice) „kaj Polona, Agata, Katarina, Barbara.“

Kaj Marjeta al' Matilda, kaj bo Neža al' Klotilda, kaj Lucija, Uršula, kaj bo Porcijunkula.

Kaj so Brezje, kaj Višarje? Tam se meče proč denarje, tam je slaba božja pot — malo se dobi dobrot.

Vse drugačna je svetnica, ki iz ran ji kri ven šprica, vsled presvete te krvi, lahko čudež se zgodi.“

Ko so ženske šle v Vodice vzele so si steklenice, da s presveto jih krvjo do vrha napolnijo.

Ko Johanca je ležala, kri iz ran ji je curljala, ženske so točile jo, skrbno so shranile jo.

Ženske so Boga hvalile in takole govorile: „Hvaljen bodi večni Bog, zdaj je konec vseh nadlog.“

Storil si nam velik čudež (kdor ne verje, ta je Judež) če je kdo iz nas bolan, pije kri naj svetih ran.

Tud' Johance čista voda (vreči proč bi b'lo jo škoda) tako čudno moč ima, da slabotne okreпча.

Pred skušnjavam hud'ga vraga, kri Johance nam pomaga, če devištvo se zgubi, lahko z njo se spet dobi.

Tudi kadar ženske naše, nekaj plačajo za maše, raznih drugih se skrbi lahko vsaka iznebi.“

Tako ženske so molile, glasno so Boga hvalile, da je tako milost dal in Johanco jim poslal.

Konec prihodnjic.

Dober dan! in nikakih bolečin ne boste imeli, če uporabljate Fellerjev Elsa-fluid in Elsa-kroglice, 6 dvojnatih ali 2 specialni steklenici Elsa-fluida 42.— K. 6 škatlice Elsa-kroglice 18.— K. Ideal vseh sredstev za negovanje lepote so: Fellerjeva obrazna pomada močnejše vrste 15.— K. Fellerjevo pravo medicinalno hlijino mlečno milo z znamko „Elsa“ 19.— Fellerjeva Tannokina-pomada za rast las, veliki lonček 15.— K. — Tudi vsi drugi Elsa-izdelki tvrdke Eugen V. Feller, v Donji Stubici, Elsa-trg št. 360 na Hrvaškem so vseskoz zanesljivi in priporočljivi.

Knjigovodja

samostojen, bilančnik, želi po Novem letu premeniti službo.

Ponudbe se prosi na „Upravništvo Domovine pod B 42“.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Stritarjeva ulica št. 2. Podružnice v Splitu, Trstu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in Borovljah; bančna ekspozitura v Ptuj.

Delniška glavica in rezerve okrog **K 50.000.000** —
Telefon št. 261.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, = valut in dovoljuje vsakovrstne kredite. = Brzojavni naslov: „Banka“.